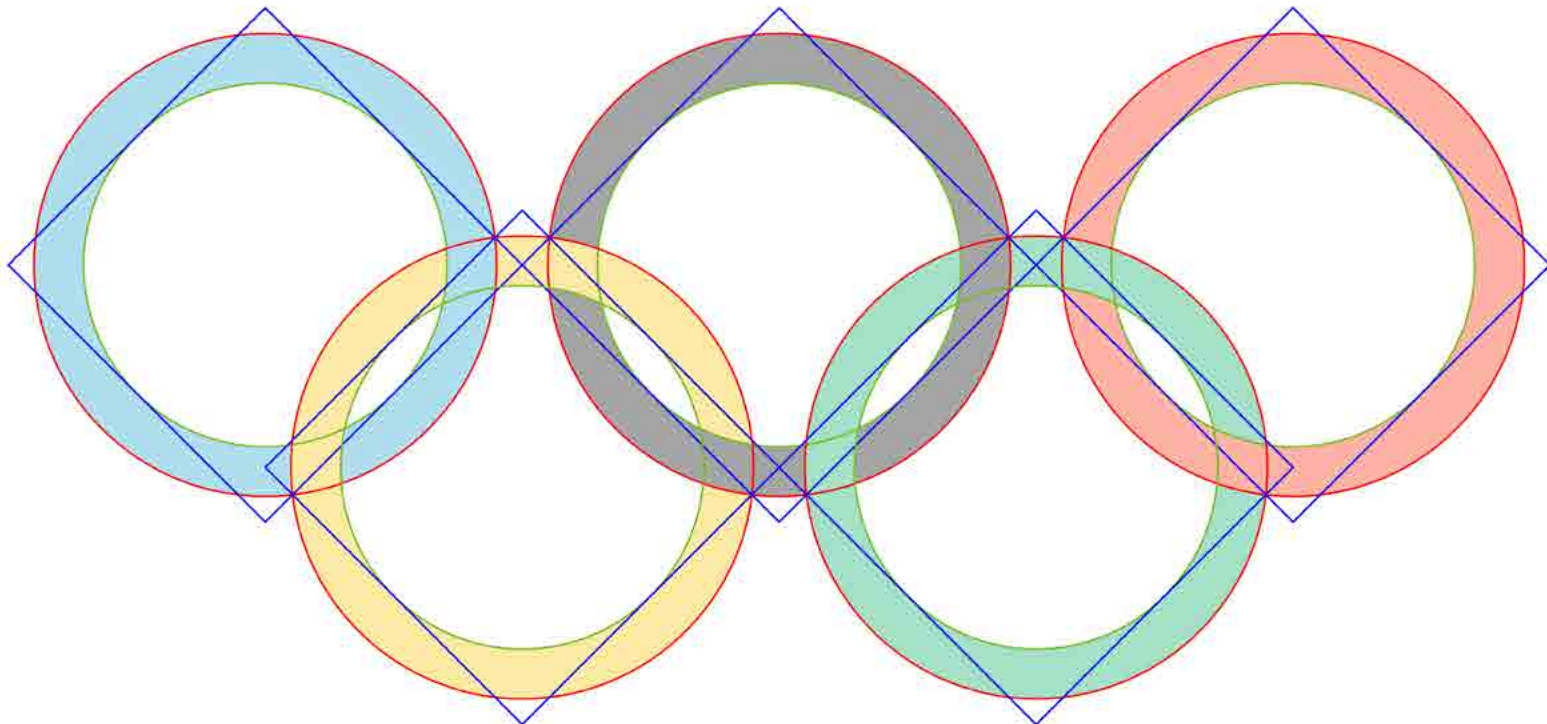

Bert Janssen: 'We doen onszelf tekort'

Oog voor HET WONDER

Bert Janssen is auteur, onderzoeker en flamboyant verhalenverteller. In die hoedanigheid reist hij al jaren de wereld rond, op zoek naar de antwoorden op vragen die diverse fenomenen en mysteriën bij hem oproepen. Via de graancirkels komt hij uit bij oeroude megalithische monumenten en bij geheimzinnige kunst en architectuur van toen en nu. Langzamerhand begint het hem te dagen: aan alles wat hij waarneemt en beleeft ligt een 'Ordenend Principe' ten grondslag. Een wetmatigheid die, eenmaal herkend, de mens op de drempel brengt van een wereld waarin ineens álles mogelijk blijkt en 'wonderen' gemeengoed zijn... >

TEKST: NIELS BRUMMELMAN | AFBEELDINGEN: BERT JANSSEN

Ergens had Bert Janssen het altijd al geweten. Immers: alle antwoorden bestaan al, we moeten ze alleen leren herkennen en zien door bijvoorbeeld de juiste vragen te stellen. Toen de Griekse wiskundige Archimedes in bad zijn openbaring had en euforisch de kreet 'Eureka' ('Ik heb het gevonden') slaakte, bestond de wet die hij op dat moment ontdekte - het volumeverplaatsingseffect - natuurlijk al. Iets compleet nieuws bedenken of ontdekken is op de keper beschouwd niet mogelijk. Het presenteren van iets dat tot op dat moment niet gekend is, daarentegen wél. In zijn nieuwe boek *Het Ordenend Principe* (Uitgeverij Obelisk, ISBN 9789493071308) ordent Bert het door hem blootgelegde bewijsmateriaal zó, dat een ongekend beeld opdoemt: dat van een ruimere werkelijkheid waarmee interactie niet alleen mogelijk is, maar waarmee we als mens een wederkerige verhouding hebben.

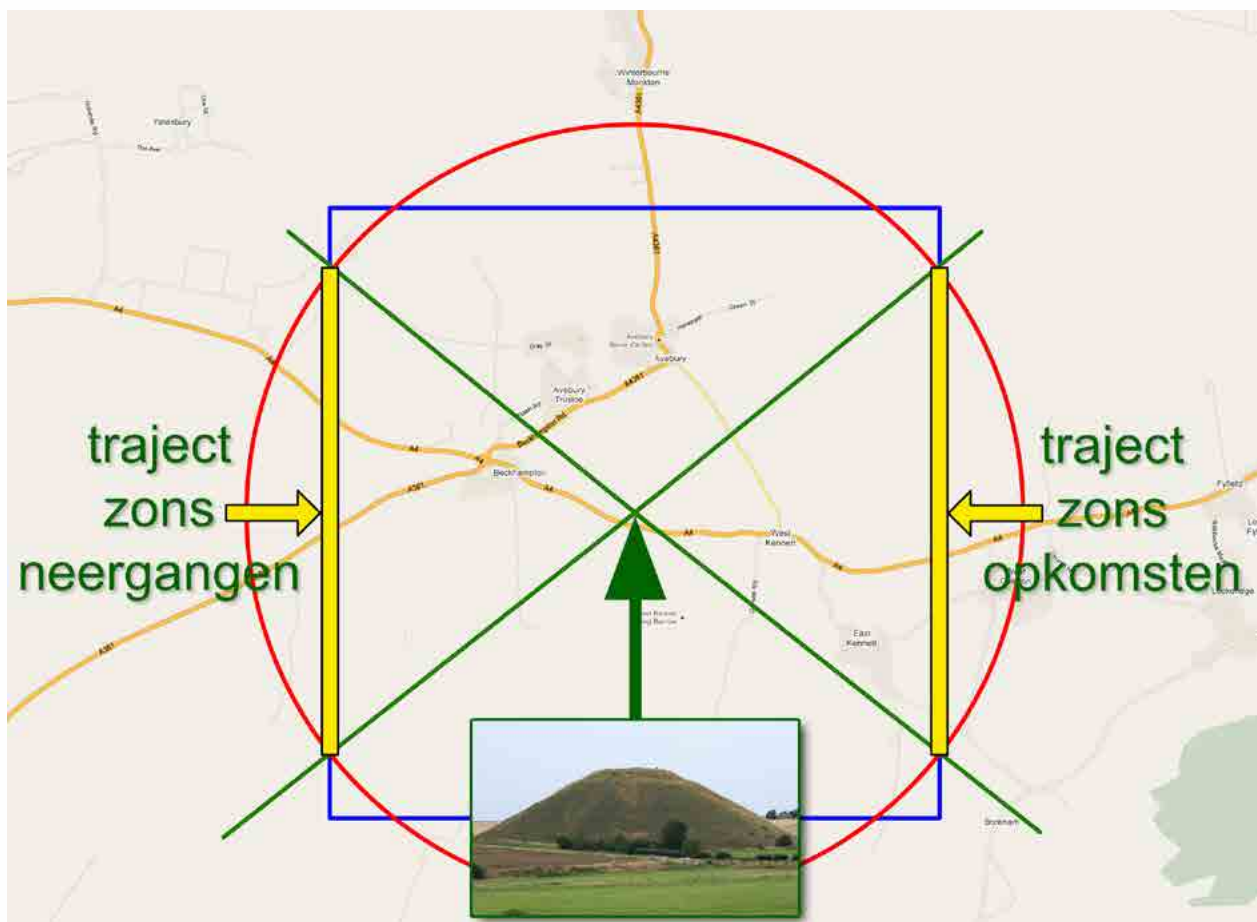
Bert, we kennen je als onderzoeker van graancirkels. Uiteindelijk zijn, zoals je in je nieuwe boek ook beschrijft, deze cirkels voor jou als het ware triggers of wegwijzers gebleken. Kun je dat eens toelichten?

Bert: "In 1994 ben ik, na wiskunde en landbouw te hebben gestudeerd, eigenaar van een goedlopend bedrijf in Groningen. Maar als ik die zomer op bijzondere wijze in aanraking kom met het fenomeen van de graancirkels, blijkt mijn oude leventje definitief voorbij. Niet dat ik me dat meteen realiseer, maar beetje bij beetje trekt het mysterie me dieper en dieper de welbekende *rabbit hole* in. Al meteen het jaar erna bezoek ik Wiltshire, het toenmalige mekka van het graancirkelfenomeen, en valt me de onderliggende structuur en de verborgen geometrie van de

graancirkelformaties op. Iets blijft me de jaren erna voortstuwen om de kunstwerken in het gewas te reconstrueren. Curieuze toevalligheden en opmerkelijke synchroniciteiten zetten me telkens opnieuw op het juiste spoor en ik merk dat er een onmiskenbaar verband bestaat tussen mij en de feiten die ik blootleg. Onder-tussen breid ik mijn onderzoek uit naar landschapsinrichting en megalithische bouwwerken en ontdek dat het wiskundige vraagstuk van *'squaring the circle'* - in het Nederlands: kwadratuur van de cirkel - de verbindende factor is. Overal waar ik kijk, of het nu graancirkels, symbolen, piramides, kathedralen, krachtplekken of kalenders zijn, kom ik het gegeven tegen dat de geometrie ervan verbonden is met *'squaring the circle'*. Dat wil zeggen dat de cirkels en vierkanten waarmee in de geometrie gewerkt is, dezelfde oppervlakte of dezelfde omtrek hebben. Met alleen een passer en een liniaal is een dergelijke verhouding niet te construeren, des te wonderlijker is de frequentie waarmee ze schijnbaar voorkomt. Was dit soms de kern van het Ordenend Principe waarvan ik voelde dat het ten grondslag moest liggen aan niet alleen veel van wat ik onderzocht, maar ook aan de talloze curieuze toevalligheden en synchroniciteiten waarmee ik tijdens mijn onderzoek te maken kreeg?"

Over synchroniciteiten gesproken... Tijdens jouw zoektocht kom je steeds weer met de Zwitserse psychoanalyticus Carl Jung in aanraking en uiteindelijk met dat wat hij 'absolute kennis' noemt...

Bert: "Jung had decennia vóór mij onderzoek gedaan naar de interactie tussen mens en vorm. Zo liet hij patiënten waarmee nauwelijks te praten viel hun binnenwereld schilderen.

Silbury Hill en squaring the circle

'In mijn zoektocht naar het mysterieuze Ordenend Principe werd ik regelmatig geconfronteerd met curieuze toevalligheden en synchroniciteiten, totdat ik me realiseerde dat die toevalligheden, synchroniciteiten en het Ordenend Principe één en dezelfde zijn en dat de kern ervan squaring the circle is'

Bert Janssen

En hoewel de eerste schilderijen voorspelbaar duister bleken, werden de schilderijen naarmate de patiënten vooruitgingen steeds kleurrijker en ook geometrisch gezien harmonieuzer. Zijn conclusie luidde dat wanneer de menselijke ziel zich vanuit zijn diepste lagen uit, zij dat in geometrische vormen doet. Op basis van literatuuronderzoek kwam Jung vervolgens op het spoor van de mandala, die in het Oosten gebruikt wordt om op te mediteren en zo juist de weg naar *binnen* te vinden. Opvallende overeenkomst: zowel de mandala's als verreweg de meeste schilderijen van Jungs patiënten zijn gebaseerd op cirkelvormige, viervoudige geometrie. Jung schrijft: '*Squaring the circle* is één van de vele archetypische motieven die de basis vormen van onze dromen en fantasieën. Maar het onderscheidt zich door het feit dat het één van de belangrijkste is vanuit functioneel oogpunt. Het zou zelfs het archetype van totaliteit kunnen worden genoemd.' Eerder al had Jung zich intensief beziggehouden met de door hem zo genoemde synchroniciteiten. Van synchroniciteit is sprake wanneer twee of meer gebeurtenissen meer dan 'toeval' lijken omdat ze voor jou met elkaar te maken schijnen te hebben, maar niet zo dat het ene het andere heeft voortgebracht. Synchroniciteit valt daarmee buiten ruimte, tijd en causaliteit, het drietal van de klassieke fysica om de aard van de werkelijkheid te beschrijven. Synchroniciteit zou de compleet op zichzelf staande vierde verklaringsfactor van de realiteit kunnen zijn. Een factor die volgens Jung nauw samenhangt met ons onbewuste, waarvoor ruimte en tijd immers relatief zijn. Het was volgens hem in dit onbewuste waar 'absolute kennis' zich zou schuilhouden. Kort en goed en in gewone mensentaal: er blijkt een vorm te zijn waar wij mensen mee resoneren en die we schijnbaar ook spontaan op kunnen roepen."

Dat is nogal wat, Bert! Die lijnen in het landschap waarop vele oude heiligdommen liggen, worden in de new age literatuur ook wel 'leylijnen' genoemd. De theorie is dat het

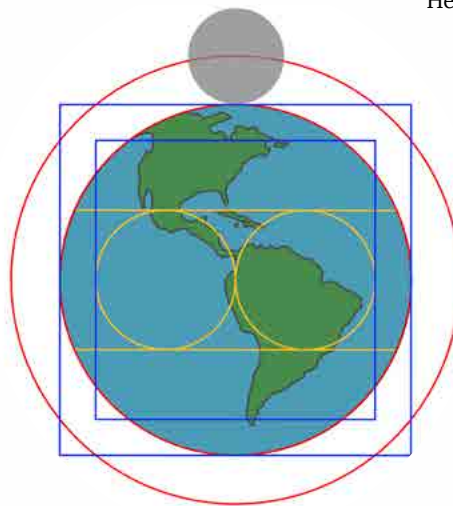
energiebanen zijn waarop de vroegere mens kon in-tappen om zo de plekken te ontdekken waar het best contact kon worden gemaakt met het rijk voorbij de sluier van ruimte en tijd. Maar als ik jou goed begrijp, rederneer jij omgekeerd en zijn de door deze lijnen in het landschap ontstane geometrische vormen en patronen eerder een uiterlijke verbeelding van de onbewuste, menselijke binnenwereld?

Bert: "Aanvankelijk had ik dezelfde gedachtegang, totdat ik ontdekte dat het fenomeen van *squaring the circle* niet alleen terug te vinden is in menselijke creaties als Stonehenge en de Grote Piramide, maar ook in de natuur. In mijn boek geef ik onder andere de voorbeelden van de keerkringen en de verhouding tussen de aarde en de maan. Er is dus, zoals Jung ook al constateerde, sprake van tweerichtingsverkeer. Je maakt mij niet wijs dat de landschapsstructuren van deels menselijke en deels natuurlijke aard, die, indien met elkaar verbonden, gigantische weerspiegelingen vormen van het *squaring the circle* principe, bewust zo gecreëerd zijn. Ze liggen er omdat het een soort basiswet in de natuur is en de mens, als onderdeel van die natuur, daarmee resonanceert. De bouwers van toen hebben dus, met gebruikmaking van hun intuïtie, gereageerd op wat de aarde hen vertelde en wat innerlijk bij hen resonanceerde.

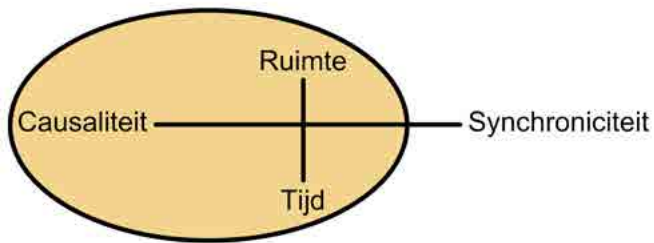
Het is de structuur ónder alles, of het nu over de kosmos, de aarde of de mens gaat, die dezelfde is."

Waar bestaat die structuur uit? Uit bewustzijn?

Bert: "Tegen precies die vraag liep Jung ook aan. Hij bedacht er de term 'collectief onbewuste' voor. Hij had namelijk geconstateerd dat er 'iets' moest zijn dat ons stuurde, maar waarvan wij ons niet bewust zijn. De archetypen, geïdealiseerde oer-modellen die ten grondslag liggen aan latere varianten, behoren wat Jung betreft ook daartoe. Denk bijvoorbeeld aan een helderverhaal dat, zo ontdekte Joseph Campbell, wereldwijd en cultuuronafhankelijk >

Squaring the circle: Aarde & maan

uit telkens dezelfde stappen en fasen bestaat. Het zijn dus diep in ons verankerde zaken die we op collectief niveau als mens gemeen hebben, zaken die we allemaal herkennen. Maar wat dat precies is en hoe het zich vormt... Tja, daar heb ik het antwoord ook nog niet op gevonden. Maar het is een feit dat het collectief onbewuste van Jung en het Ordenend Principe dat ik ontdekte, heel nauw met elkaar verbonden zijn. Het is niet hetzelfde, maar ze zijn als het ware broer en zus van elkaar.”

Bouwers hebben in vroeger tijden volgens jou dus hun intuïtie gebruikt bij de bouw van hun constructies. Ze zeggen dat we tegenwoordig leven in een maatschappij waarin de ratio in plaats van de intuïtie regeert. Is dat terug te zien in de moderne architectuur?

Bert: “Moderne architectuur heb ik nog niet op grote schaal onderzocht. Maar je ziet *squaring the circle* wel terug in andere min of meer moderne objecten of symbolen, zoals de Olympische ringen. Je ziet het niet alleen overal, het triggert ook van alles. Alle plaatsen en situaties waar *squaring the circle* aanwezig is, hebben de neiging om wonderen te laten plaatsvinden. Zelf

‘Er blijkt een vorm te zijn waar wij mensen mee resoneren en die we ook spontaan op kunnen roepen’

organiseer ik groepsreizen naar Zuidwest-Engeland, waar je letterlijk struikelt over de mystieke plekjes. Juist op dergelijke locaties vinden wondertjes plaats, synchroniciteiten die de groepsleden verder helpen in hun persoonlijk leven. Het zijn de daar aanwezige vormen, geuren en kleuren die je in de bewustzijnsstaat brengen waarbij je ontvankelijker bent voor impulsen vanuit de ruimere werkelijkheid van het onbewuste. Het is niet zo dat we ze, omdat we gefocust zijn op wonderbaarlijkheden, eerder zien en herkennen. Nee, ze komen op die plekken ook écht vaker voor! De conclusie die we mogen trekken, is dat onze bewustzijnsstaat rechtstreeks van invloed is op de realiteit in ‘de buitenwereld’.”

Voorbeelden van bijzondere ‘toevalligheden’ kennen we allemaal. Echter: net zoals in het paranormale veld gesproken wordt over ‘the trickster’ om het ongreepbare van het fenomeen te benadrukken, lijken synchroniciteiten moeilijk af te dwingen. Klopt dat?

Bert: “Dat is deels waar. In mijn boek geef ik het voorbeeld van de verborgen camera's op Golden Ball Hill in Engeland, die daar geplaatst zijn om de creatie van een graancirkel in het aangrenzende East Field vast te leggen. De camera's functioneerden jarenlang feilloos, behalve op die avonden en nachten dat er daadwerkelijk iets in het veld gebeurde. Ook zo iets lijkt trouwens weer op een wetmatigheid te wijzen, een negatieve in dit geval: het fenomeen laat zich nauwelijks vastleggen, laat staan bewijzen of verklaren.”

Ondanks het voorgaande geloof je dat we kunnen leren het Ordenend Principe voor ons te laten werken. Je schrijft zelfs: ‘Je kunt niet alleen dingen laten gebeuren, je kunt zelfs, tot op zekere hoogte, de fysieke wereld om je heen veranderen, zonder ook maar iets aan te raken.’ Welke tips heb je voor ons om het wonder in ons leven uit te nodigen?

Bert: “Mijn eerste advies luidt: let heel goed op je omgeving als je bijvoorbeeld boodschappen doet of een wandelingetje maakt. Welke mensen kom je tegen, naar wie trek je toe? Zijn er mensen bij waarvan je verwonderd bent dat je ze tegenkomt? Laat het er dan niet bij! Spreek ze, hoe hoog die drempel in het begin ook is, gewoon eens aan. Vraag of ze je iets mede te delen hebben. Je zult er versteld van staan hoe vaak je terugkrijgt wat je nét op dat moment goed gebruiken kunt. Vaak gebeurt het ook op momenten dat je bewustzijn iets vernauwd is. Je ligt in bed, zit op het toilet, achter het stuur of wandelt door de natuur. En ineens is er dat moment. Het moment dat je iemand ontmoet, het moment waarop je een antwoord hebt op een probleem waarmee je al lang worstelt. Het contact met je onbewuste, van waaruit het antwoord opsteeg, is met dat ‘Eureka-moment’ meteen verbroken. Wat zou het mooi zijn om bewust in dat moment te blijven, in plaats van door totale verbijstering overmand te worden. Een beetje zoals in lucide dromen, waarmee ik de laatste tijd experimenteer. Terwijl je droomt, denk je: dit is zó echt, eigenlijk échter dan echt... Als ik straks wakker word, slaap ik weer.”

Wanneer is de opzet van het boek voor jou geslaagd?

Bert: “We doen onszelf als mensen tekort. We kunnen veel meer uit onze levens halen. Onlangs ontmoette ik een boeddhistische monnik die vertelde dat hij en veel van zijn collega's niet de fysieke ogen gebruiken om de realiteit te observeren, maar hun zogenaamde ‘*wisdom eyes*’. Daarmee zien ze niet alleen de ware realiteit, maar kunnen ze ook in de toekomst schouwen. En als je een tipje van de sluier van morgen oplicht, ben je nu, in het huidige moment, in staat beter passende keuzes te maken. Met andere woorden: de toekomst ligt misschien vast, maar je hebt wel de keuze hoe door deze toekomst heen te navigeren en hoe ermee om te gaan. Als mensen zich, kortom, gaan realiseren minder slachtoffer te zijn van het leven dan ze wellicht altijd gedacht hebben, dan ben ik een blij man en noem ik mijn boek ‘geslaagd!’ •

Ontmoet Bert op het ParaVisie Event! Kijk op pagina 51